

B - 43

BIBLIA KÉPEKBEN

ÓTESTAMENTUM

ÁBRAHÁM

IZSÁK

JÁKOB

Didaktikai pedagógiai jegyzetek a film vetítéséhez

Miután Isten megbüntette az emberiséget azzal, hogy szétszórta őket /Bábel tornya/ Isten nem tesz többé ígéretet mint a bűnbeesés és a vizözön után/. Nem szól bele többé az emberek dolgaiba. Mi lesz az emberekkel? Maradt még egy remény, egy teljesen új út: ez pedig Ábrahámmal kezdődik:

Egy családot, egy népet választ ki az Ur, akinek különösen megnyilatkozik, ezzel megkezdődik az emberiség lassu, fokozatos átnevelése.

Kéleten Isten és a nép elválaszthatatlanok és kezdetben Jehova is nemzeti istenként mutatkozik, sőt Ábrahám eleinte úgy ismeri meg őt, mint apját, személyes protektorát, aki később a család öröklődő istenének mutatkozik /Holländer/

DOKTRINÁLIS TARTALOM:

- 2-15 kép Ábrahám
- 2-3 kép meghívás
- 4 kép ígéret
- 5-7 kép Lót megszabadítása és Melkizedek áldozata
- 8-9 kép Szodoma és Gomorra
- 14-15 kép Izsák feláldozása
- 16-20 kép Izsák és Jákob

Ábrahám meghívása kezdetét jelenti Isten elképzeléseinek, terveinek, melyet sok-sok évszázadon vissz végbe. Isten elszigeteli kiválasztottjait a környező népektől, hogy megócsa őket a gonosztól. Józsué könyve /24, 2-3/ megmagyarázza az indítóokot. Józsué így szól a néphez: Ezt mondta Jahve, Izrael Istene. A folyón túl lágtak ősidők - től fogva atyáitok. Akkor én elhoztam atyaátokat, Ábrahámot a folyón tulról. És egész Kánaánt adtam neki.

Miért választotta ki Isten éppen Ábrahámot? Mert benne találta meg az igaz állásfoglalást az istenséggel szemben. Ábrahám állásfoglalása szilárdabb, mint Ábelé és Noéé, ezért lett kiválasztott, mert hite volt. Ez a magatartás szükséges Isten tettségének megnyeréséhez. Így lehetünk mi is tagjai Isten népének.

Z A hívő népek nagy ősatyjának, Ábrahámnak személyiségében és tetteiben már kirajzolódnak annak a megmentő tervnek lényeges körvonalai, amelyen Isten működik.

Isten újra barátságos hangnemben szól az emberhez /kegyelmes jóindulattal újra fel akarja őt emelni magához/ megújítja ígéretét, hogy áldását adja. Ábrahám leszármazottjainak minden népére.

/Példa erre Agar, valamint az Ézsau helyett Jákobnak adott áldás. Mindez előre jelzi a választott nép kiváltságát és megszabadítását, kiterjesztését minden népre. Meghirdeti enenkivül a módot is, ahogyan az eljövendő szabadulás meg fog történni. Melkizedek áldozata, Izsák feláldozása Jézus.áldozatának századokon át történő meghosszabbodását jelzik előre.

Ábrahám, Izsák, Melkizedek és Jákob előtt ezek a fejlemények még nem voltak ismeretesek.

Melkizedek Jeruzsálem királya és pap. Ábrahám elé sejt, mert csodálatba ejtik annak tettei. Ábrahám tiszteletét fejezi ki ugyanis, mint papnak és barátilag együtt étkeztek. Ennél több nem is történt.

Sára feleségül adta Ábrahámhoz egyiptomi szolgáját, Mágárt, hogy általa gyermekhez jusson, akit az akkori idők törvényei szerint /Hamurabbi kódex 144. 146 feje./ az urnó fiának tekintettek.

Igy szóletett Izmael /Ter 15./ aki később egy nap nép ősatyja lesz, arabok/, de nem ő a kiválasztott, aki Isten emberszabadító elképzeléseit továbbviszi, hanem a fiu, aki később a magtalan Sárától születik. /Ter 21., cfr Gal. 4-22-21/ Róm 9/1, 6-9 . . . Néhány év elteltével Sára Izmael eltávolítását követeli, amelyet Ábrahám csak az Úr intelmére teljesít.

Ter 21 1-21 /mert eza követelés ellentétben áll a kor szokásaival és törvényeivel, Hamurabbi 17.bek. /Sradafora/

Rebekka és Jákob rosszat cselekszenek Izsák félrevezetésével. Nem tudják, hogy cselekedetük a választott nép kitzasztottságának előjele. Csupán az utódok fogják Isten sugalmazására meglátni ezeket az összefüggéseket.

Az üdvtörténet progresszív jellegéből adódik, annak előkészítő feladata. Az Ujszövetségi valóságot, amely túlhaladó /F 3.:/ Krisztus apostolai nagyrészt az Ótestamentumból vett fogalmakkal fejezik ki. Idten kétezer évet vett igénybe ezeknek a fogalmaknak gondos kialakításához. Az Újtestamentum szellemi valósága, amelyet Isten közölni akar az emberekkel. Oly magasrendő volt, hogy nem nyilvánithatta ki az egészet egyszerre. Az emberek szivét és értelmét hosszú időközön keresztül fel kellett készíteni ezeknek a nyilatkozatoknak a befogadására.

Isten a történelmet tettekkel kezdi, Azután beszél. Szavai értelmet adnak mindannak, amit tettekkel művel. Így volt az ugy, az Ótestamentumban, mint Krisztusnak és az Ő egyházának életében /Hollander/.

ÉLETKOR SZERINTI ALKALMAZÁS

Nincs arra szükség, hogy a gyermekeknek az üdvtörténetet mélyenszántóan mutassuk be. Történeti érzékük még fogyatékos. Nincsenek azon a fokon, hogy sok eseményt összefüggéseiben lássák. Az viszont nagyon is fontos, hogy mi magunk teljesen biztonszággal uraljuk a Biblia, különösen az Ótestamentum vonalvezetését, hogy ugy az anyag kiálasztását, mint kidolgozásában megtaláljuk és továbbadhassuk a megfelelő hangsulyozni valót. Elegendő a gyermekeknek bemutatni az egyes epizódokat ugy, ahogyan vannak, egyuttal figyelve arra, hogy a fontos részleteket ugy emeljük ki, hogy kiindulóponként szolgálhassanak majd a további elmélyítéshez.

Feltétlenül kiemelendő egyes belső jellemvonások: Isten szeretete, barátság, jószággosságg, Ábrahám válaszáda: odaadás, bizalom.

Nehéz azt megmagyarázni a gyermekeknek, hogy mi a hit, de talán megértik azt, hogy hinni annyi, mint Istennel járni végig az általa mutatott utat, ez annyi, mintha idegen, alig ismert országba indulnánk, amelyet Ő ígért nekünk. / 2. kép/

Szodona és Gomorra félelmetes bűnhődése és Izsák feláldozása igen kényes pontok. A gyermekeknek nem szabad egy kegyetlen és szeszélyes Isten képzetét levonniuk. Hangsúlyozni kell, hogy Isten megmenti azokat, akiket még nem tud menteni /Lót és leányai/ és hogy nem kívánja Izsák feláldozását, jóllehet életünk az Ő tulajdona, azt akarja, hogy érte éljünk. A szentéletű író azt akarja bemutatni, hogy Ábrahám készségesen feláldoz mindent, kivéve Istent magát. Ennek látható jele saját fiának felajánlása. Isten ezt szívesen fogadja, Izsákot azonban egy más áldozattal helyettesíti.

Hágár epizódjára elég egy utalás. Ugyanigy Rebekka és Jákob csalására. Jákob lényében több a szellemiség, nem adja át magát a szenvedélyeknek. Az emberi léleknek kell uralkodnia az életen, nem az ösztönöknek és a pillanatnyi szenvedélynek.

Idősebbkoru gyermekekkel egyes részleteket már májlebben tárgyalhatunk.

Melkizedek 109, 4 zsoltár pap Melkizedek rendje szerint.

/nem a zsidó papsághoz más, magasabbrendű, rangu papi rendhez tartozó. Ábrahám úgy viselkedik Melkizedekkel szemben, mint feljebbvalójával./

Isten az ember barátja: János 14 23, 15 1-8, 15 13-16, 17 21-24,
Róm. 5 5, 8 14-17, I Kor 6. 11., 12-13 Ef 2 19 Jakab 2 20-24.

Isten, aki velünk lakozik! Emberré válik, elszenvedti az emberi gyengeségeket /kivéve a bűnt/ até 25, 31-35.

Isten irgalmassága Luk 13-6-9, Róm 2 2-11, 9, 22 Péter 3, v/ 6
Közbenjárás a bűnösökért /Ábrahám közbenjár Szodomáért Gomorraért/
Máté 5. 2. 44 Luk 23 24 János 17 9, 11 1, 5 20 Róm 15 30 Kor 1 10-11,
Fel 1 19 II Tesz 3. 1 Fim 2, 1 Jakab 5 16

Szeretet Isten iránt: Máté 10 36-39, 19 16-22, 22-37, 44 Mk 8 34-36,
9 42-49 János 3 16, 15 13 Róm 8 34-39 Ján 3 16-17 Bizalom Istenben 90 zsoltár
Isten háza /Jákob látomása/ 83 zsoltár

ÁBRAHÁM

I IZSÁK

JÁKOB

A PÁTRIÁRKÁK ELNYERIK ISTEN ÁLDÁSÁT

2 ÁBRAHÁM MEGHIVÁSA

Tarach Szem leszármazottja három fiut nemzett. Ábrahámot, Nachort és Háránt. Tarach a kaldwsi Ur városában élt. Elvándorolt onnét fiával Ábrahámval és unokájával Lóttal. Háránba érkeztek és ott letelepedtek. Tarach meghalt ezen a helyen. Az Ur így szólt: Ábrahámhoz: Vonuljki földedről, rokonságod köréből és atyád házából arra a földre, amelyet mutatok neked. NAGY NÉPPÉ TESZLEK, MEGÁLDALAK ÉS NAGGYÁ TESZEM NEVEDET, S TE MAGAD IS ÁLDÁS LESZEL, MEGÁLDOM AZOKAT, AKIK ÁLDANAK TÉGED, DE AKIK ÁTKOZNAK TÉGED, ÉN IS MEGÁTKOZOM AZOKAT, ÁLTALAD NYER ÁLDÁST A FÖLD MINDEN NEMZETSÉGE.

Ellentétben az előző filmmel /Kaintól Babel tornyáig/ itt ismét megjelenik Isten alakja, újra megmutatkozik az emberek előtt ujjászülető barátságát nyújtva.

Két ember, akik jól ismerik, tisztelik és szeretik egymást, barátságot kötnek. A barátság mély és bensőséges kapcsolat két ember között. A barátok megosztják egymással gondolataikat, kívánságaikat, sikereiket és balsikereiket.

Ábrahám Isten bizalmasává lesz. Isten ezt senki mással nem cselekszi. Ábrahám tudja ezt és ez a nagy isteni szeretet mély hatást gyakorol rá. Teljesen átadja magát Istennek. Új emberré válik, új hévvel, Ábrahám, a népek atyja, Isten leszármazottjainak is megígéri barátságot. Nem a vér szerinti leszármazás folytán, hanem, mert igent mondanak majd Istennek.

A bűnbeesés után a szeretetteljes és bizalomteljes kapcsolat szétszakadt, Isten keres magának egy embert, akivel visszaállítja az ősi kapcsolatot. Ez csak a kezdet, kiterjeszti majd mindenkire, akik Ábrahámot követik. Ezen a képen újra látszik Isten tartásán, hogy újra megnyílik az ember előtt. Ábrahám tartásán meg a teljes odaadás.

3. ÁBRAHÁM ELKÖLTÖZIK HÁRÁNBÓL KÁNAÁNBA

Ábrahám tehát elköltözött, ahogy az Ur megparancsolta neki. Ábrahám vette feleségét, Sárát, az unokaöccsét Lótót. Aztán elindultak, hogy Kánaán földjére menjenek s meg is érkeztek Kánaán földjére. ~~Ábrahám~~ ^{ÁBRÁM} végigvonult az országon Szichem városáig. Akkor az Ur megjelent Ábrahámnak Ábrámnak és így szólt hozzá: Ezt a földet utódaidnak adom. Erre ő oltárt épített ott az Urnak és lassanként továbbvonult dél felé. /Ter 1 2/

4. ISTEN SZÁMOS UTÓDOT IGÉR ÁBRÁMNAK

Ábrámnak és Lótnak sok nyája volt. Ezért a vidék nem bírta el, hogy együtt maradjanak. Vita támadt Ábrám nyájának pásztorai és Lót nyájának pásztorai között. Ezért Ábrám így szólt Lóthoz: Ne legyen vita köztem és közted. Pásztoraim és pásztoraid között, hiszen testvérek vagyunk. Nemde nyitva áll előtted az egész vidék? Válassz el tőlem, ha te balra még és én jobbra, ha te jobbra még, én balra. Lót a Jordán egész síkságát választotta és Szodomában telepedett le.

Az Ur így szólt Ábrámhoz, miután Lót elvált tőle: Emeld fel szemedet és tekints a helyről, ahol állsz, északra és délre, keletre és nyugatra. Az egész földet, amelyet látsz, neked és utódaidnak adom, minden időkre. Olyanná teszem utódaidat, mint a föld homokját. Ábrám tovább is vonult sátraival és Mambre Terebintjénél telepedett le Hebron mellett és ott oltárt épített az Urnak.

Isten szerető társa Ábrámnak, egyik kezével mintegy átkarolja, a másikkal a földet mutatja neki, ezzel az övé lesz. Ez a kép a háttérben a nagy, magas égbolttal a végtelenséget érzékelteti, mintegy jelezve az ígéret földjének kiterjedését.

A barátok felkeresik egymást, hogy közöljék egymással döntéseiket, különösen, ha súlyos döntésekről van szó. Isten is bejelenti Ábrámnak, hogy el akarja pusztítani Szodomát és Gomorrát. Ábrám értesülve van Isten elhatározásáról és alkudozni kezd vele, hogy döntésének megváltoztatására bírja.

Ábrám arról ismeri fel az Istent, hogy az Ur fiut ígér neki, Isten Ábrám vendége. Velük is lakozik. Bizalma van az emberhez és terveinek részesévé teszi őt.

5. ÁBRÁM LÓT SEGITSÉGÉRE SIET

Amikor Lót Szodomában lakott, idegen királyok törtek a vidékre, kifosztották Szodoma és Gomorra városát és elvonultak.

Ábrám unokaöccsét Lótot is elvitték minden vagyonával együtt. Mihelyt Ábrám meghallotta, hogy rokona fogságba esett, mozgósította kipróbált szolgálait: 318 férfit és üldözte őket. Ő és szolgálai megosztott csapat éjnek idején megtámadták őket. Visszahozott minden zsákmányt és rokonát is. Lótot minden vagyonával az asszonyokkal és szolgálakkal együtt. Az ádáz éjszakai harcot bemutató képnél érdemes megjegyezni, hogy Ábrám szolgálainak heves mozdulataiban Isten tevékenységét ismerhetjük fel, mikor ellenségeivel harcol.

6. MELKIZEDEK ÁLDOZATOT AJÁNL FEL ÉS MEGÁLDJA ÁBRÁMOT.

Mikor Ábrám visszatért, melkizedek Sálem királya kenyeret és bort hozott. Ő ugyanis a magasságbeli papja volt. Megáldotta Ábrámot és így szólt: Áldott legyen Ábrám a magasságbeli Isten előtt, aki az eget és a földet teremtette. S áldott legyen a magasságbeli Isten, aki kemedbe adta ellenségeidet, majd tizedet adott neki mindenből. A Melkizedek köré csoportosult nép gyülekezetet alkot. Hasonló módon gyűlnek össze a hívők az oltár előtt misehallgatáskor.

7. ISTEN MEGJUTALMAZZA ÁBRÁMOT HITÉRT ÉS SZÖVETSÉGET KÖT VELE.

A történetek után az Ur szava megnyilatkozott: Ábrám látomásában: Ne félj Ábrám, én védőpajzs vagyok, a jutalmad igen nagy lesz. Ábrám így szólt: Uram, Istenem, mit adhatsz nekem, hiszen gyermek nélkül maradtam. És Ábrám folytatta: Nézd, nem adtál neked sem utódot, így szolgálom lesz az örökösöm. Az Ur szava ezt mondta neki: Nem az lesz az örökösöd, hanem az lesz az örökösöd, aki testedből származik. Aztán kivezette és azt mondta neki: Nézz fel az égre és számold meg a csillagokat, ha meg tudod számolni őket. Majd hozzáfűzte: Ilyen lesz a nemzetséged. h i t t a z U r n a k , ő p á d i g b e s z á m i t o t t a n e k i m e g i g a z u l á s á r a .

Amikor Ábrám 99 éves volt, az Ur megjelent Ábrámnak és így szól hozzá: Én vagyok a mindenható Isten. Járj előttem és légy tökéletes. S z ö v e t s é g e t h o z o k l é t r e k ö z t e m é s k ö z t e d . Erre Ábrám arcra- borult Isten pedig ezt mondta neki: Ne hívjanak többé Ábrámnak, hanem Á b r a h á m l e g y e n a t e n e v e d m i v e l n é p e k s o k a s á g á n a t y j á v á t e s z l e k . Feleségedet Sárát, ne hívd többé Sárainak, hanem Sára legyen a neve. Megáldom és általa fiut adok neked s te majd az Izsák nevet adod neki. S z ö v e t s é g e m e t ö r ö k s z ö v e t s é g g é t e s z e m v e l e /Kr 15-17/

Isten Ábrahámnak bensőséges barátja, az ünnepélyes pillanatokban erősnek, fenségesnek mutatkozott, ezen a képen az örökkévalóság mozdulatlan, ragyogó fényessége veszi körül, ellentétben Ábrámmal, akinek alakját csak néhány pici csillag világítja meg a sötétben. Elmondhatjuk a gyermekeknek, hogy ők azok a pici csillagok.

8 HÁROM FÉRFI JELENIK MEG ÁBRAHÁMNAK

Az Ur megjelent Ábrahámnak, amikor a meleg napokban sátra bejáratánál ült. Fölemelte kezét és ime, három férfi állt előtte.

Mihelyt meglátta őket, eléjük sietett, földig meghajolt és így szólt: Uram, ha kegyelmet találtam ~~esem~~ színed előtt, ne került el szolgálát. Hoznak vizet, mossátok meg lábatokat, és telepedjete le a fa alatt. Közben én hozok egy falat kenyeret, hogy felüdítsétek magatokat, azután továbbmehettek. Azok így válaszoltak: tedd, amit mondtál.

9 Sárának fia születik

Ábrahám besietett ságrába Sárához és így szólt: Végy gyprsan három adag lisztet, köleszd meg és süss lepényt. Azután kiment Ábrahám az állatokhoz, kiválasztott egy fiatal és erős borjút és odaadta a szolgának, hogy sietve készítse el. Majd tejet és vaját hozott és meghozta az elkészített borjút is és eléjük tette. Mig ettek, ott állt előttük a fa alatt. Az Ur így szólt: a jövő évben ez időtájt visszajövök, akkorra Sárának mér fia lesz.

10. ÁBRAHÁM KÖZBENJÁR SZODOMÁÉRT.

A férfiak elindultak és Szodoma felé vették utjukat. Ábrahám velük ment, hogy elkísérje őket. Az Ur így szólt: Szodoma és Gomorra miatt tetéződött a panasz és bűnük nagyon súlyos. A két férfi Szodoma felé indult és Ábrahám megállt az Ur előtt.

Közelebb lépett és megszólalt: Valóban el akarod pusztítani az igazakat a gonoszokkal? Talán ötven igaz is akad a városban. Igazán vesztüket akarod, nem kegyelmezel meg inkább a helyiségnek az ötven igazért, aki ott lakik?

Az Ur így válaszolt: Ha ötven igazat találok Szodoma városában, értük kegyelmezek az egész helyiségnek. Ábrahám folytatta: És ha csak meggyen, harminc, husz igaz van ott? Az Ur így válaszolt: Tízmiatt sem pusztítom el. Ezután Isten eltávozott, miután befejezte beszédét Ábrahámmal, Ábrahám pedig hazament. /Ter 18./

11. SZODOMA VÁROSÁBAN

A két angyal este ért Szodomába, amikor Lót éppen a város kapujánál ült. Mikor Lót meglátta őket, felállt, eléjük ment és a földig hajolt előttük és így szólt: Kérek benneteket, uraim, térjete be szolgáltok házába éjszakára és mossátok meg lábatokat. Holnap reggel azután elindultok és folytatjátok utatokat. Beléptek a házba, ő pedig vacsorát készített nekik s azok ettek. Ezután így szóltak Lóthoz: Ha még valaki itt valakid a városban, fiad és leányod, vagy más valakid, aki hozzád tartozik, vezesd ki a helységből, mi ugyanis elpusztítjuk ezt a helyet, mivel igen nagy a panasz ellened Isten előtt.

12. SZODOMA ÉS GOMORRA PUSZTULÁSA ÉS LÓT MEGMENEKÜLÉSE

Amikor hajnalodott, az angyalok siettették Lót és mondták: Hajta, vedd feleségedet, és két lányodat, akik itt vannak, nehogy a várost sújtó ítélet téged is érje.

Mivel még késlekedett, a férfiak kézenfogták őt és feleségét és mindkét leányát, mert Isten meg akarta őket menteni és kivezették s csak a városon kívül engedték el őket. Amikor kivezették őket, ezt mondták: Menekülj, az életedről van szó. Ne tekints hátra, ne állj meg sehol a környéken, hanem menekülj a hegyekbe, nehogy elpusztulj. Ekkor Lót megérkezett Coárba. Akkor Isten kén és tüzesőt bocsátott Szodoma és Gomorra városára. Így pusztította el ezeket a városokat, az egész vidéket, a városoknak minden lakóját és a mező egész növényzetét. /Ter.19./

Ezen a képen Isten hatalmassága a bűnös elrettentő büntetésében nyilvánul meg. Szembetűnő a jelenet drámaisága, a kénese vörösen és Gomorra sárgán felvillanó lángoszloppai, amelyek elpusztítják Szodomát és Gomorrát.

13. HÁGÁR ÉS IZMAEL A SIVATAGBAN

Az Ur meglátogatta Sárát, ahogy megígérte. Az Ur úgy tett Sárával, ahogy előre mondotta. Sára fogant és fiát adott Ábrahámnak öreg korában, abban a zsidóban, amelyről Isten beszélt. Ábrahám Izsáknak nevezte el őt. A fiú növekedett. Akkor Sára észrevette, hogy az egyiptomi Hágár fia, akit Ábrahámnak szült, az ő fiával játszik. Ezért ezt mondta Ábrahámnak: Távolítsd el a szolgálót és fiát. Ennek a szolgának a fia ne örököljön együtt az én fiammal. Ábrahámnak nem tetszett ez a beszéd fia miatt, de Isten így szólt Ábrahámhoz: Ne bánkódj a fiad és szolgálód miatt, hanem hallgass Sárára mindenben, amit mond neked, mert utódaikat Izsák után fogják nevezni. De a szolgáló fiát is nagy néppé teszem, mivel ő a te utódod.

Ábrahám korán reggel felkelt, kenyeret és egy tömlő vizet vett és odaadta Hágárnak, azután a vállára tette a fiát és eltávolította őket. Az elment és Beersebe pusztáján bolyongott. Amikor a víz kifogyott a tömlőből, a gyermeket ledobta egy bokor alá. Leült vele szemben, az pedig elkezdett hangosan sirni. Isten angyala az égből megszólította Hágárt, és azt mondta: Ne félj Hágár, mert Isten meghallgatta a gyermek szavát, ott ahol van. Kelj föl, vedd a gyermeket és tartsd erősen kezében, mivel nagy néppé teszem. Azután az Isten megnyitotta a szemét és meglátott egy vízforrást. Odament, megtöltötte a tömlőt és inni adott a gyermeknek. Isten a gyermekkel volt. - Az felnőtt és Párán pusztájában lakott.

Ez a jelenet azt mondja el nekünk, hogy Isten irgalmas az ártatlanok iránt. A kép nagy kifejező erővel bír: Hágár és fia a sivatag tűző napja alatt. A tűzkorona a nap körül. A végelen kiterjedésű homok, az erős, éles árnyékok, a lombtalan bokor tövében kuporgó gyermek, aki hiába keres enyhülést, mindez igen jól érzékelteti a hőséget és szomjúságot.

14. ISTEN ISZÁK FELÁLDOZÁSÁT KÉRI.

Egy idő múlva Isten próbára tette Ábrahámot és így szólt hozzá: Vedd egyetlen fiadat, akit szeretsz, Izsákot és mutasd be égő áldozatul azon a hegyen, amelyet majd megnevezek neked.

Másnap reggel korán felkelt Ábrahám, felnyergelte szamarát, és a fiát, Izsákot. Miután fát hasogatott az égő áldozathoz, felkerekedett és elindult

a hegy felé, amelyet Isten mondott neki. A harmadik napon Ábrahám felemelte szemét és messziről meglátta a hegyet. Ábrahám ezt mondta a szolgáknak: Maradjatok itt a számmal. Én és a fiam elmegyünk ámádkozni és utána visszatérünk hozzátok.

15. IZSÁKOT MEGKIMÉLI AZ UR

Mikor megérkeztek a helyre, amelyet Isten mondott neki, Ábrahám megépítette az oltárt, rárakta a fát, megkötözte a fiát és az oltárra helyezte, a fa tetejére. Akkor Ábrahám kinyújtotta a kezét, elővette a kést, hogy feláldozza a fiát. De az Ur angyala rászólt az égből és azt mondotta: Ábrahám, Ábrahám. Igg vagyok - felelte. Az folytatta: Ne nyujtsd ki kezedet a fiu felé, és ne árts neki. Most már tudom, hogy féled az Istent és az egyetlen fiadat nem tagadtad meg tőlem. Amikor Ábrahám felemelte szemét, látott egy kost, amely szarvánál fogva fennakadt a bozótban. Ábrahám odament, megfogta a kost, és feláldozta élő áldozatul fia helyett.

Azután az Ur angyala az égből másodszor is szólt Ábrahámhoz:

Magadra esküszöm - ez az Ur szava - hogy mivel ezt tetted és egyetlen fiadat sem tagadtad meg tőlem, gazdagon megáldalak.

Utódaidat megsokasítom mint az ég csillagait és mint a tengerpart fővényét utódaid által nyer áldást a föld mindenépe mivel halgattál szavamra.

Aztán visszatértek Beersebába.

Figyeljük meg, hogy az önmagában is drámai jelenetet mily higgadtan fejezi ki a festő. Abból a célból tesziet, hogy megmutassa nem mindig szükséges az erős színek használata valamely lelkiállapot kifejezésére. Ábrahám bizalma Istenben még ilyen körülmények között is nagy. Ebből ered nyugalma.

16. ELIEZER FELESÉGET KERES IZSÁKNAK

Amikor Ábrahám idős lett, így szólt háza legidősebb szolgájához: Eliezerhez: Megeskettek az Urra, és Istenére és a föld Istenére, hogy nem veszél feleséget fiam számára a kánaániták lányai közül, akik között lakom. Manj inkább szülőföldemre, rokonaimhoz és hozzá feleséget fiam, Izsák számára. A szolga megesküdött, azután kiválasztott t tiz tevét és elindult Mezopotámiába. Hárán városába. A tevéket letelepítette egy kutnál a városon kívül. Estefelé volt ez az idő, amikor az asszonyok kijönnek vizért és így szólt: Uram, rendezd el ma szerencsésen a dolgot és légy kegyes uramhoz, Ábrahámhoz. Ha ez a lány, kinek szólok: nyujtsd korsódat, hadd igyam, azt feleli: igyál, tevéidet is megitatom, akkor kiválasztottad ezt a szolgálót Izsák számára. Még mielőtt végigmondta volna, kijött Rebekka, vizeskorsó volt a vállán. A szolga odasietett hozzá és megszólította: Hadd igyam egy kis vizet korsódból. Igyál Uram, válaszolta gyorsan- azután letette a korsót, kezébe adta és inni adott neki. Megvárta, amíg eleget ivott, majd így szólt: meritek tevéisznak is, míg teleisszák

magukat. Gyorsan kiöntötte a vizet a vályuba, a kuthoz futott, hogy merítsen. Így merítette minden tevéjének. A férfi állhatatosan figyelte, hogy felismerje, az Úr sikeressé teszi-e az útját, vagy se. Mikor a tevék már eleget ittak, a férfi elővett egy fél sékel sulyu aranykarikát, s az orrába tette, majd két csattot tett a karjára, amelyek tíz arany sékelnyit nyomtak. Aztán megkérdezte: mondd meg nékem, kinek a leánya vagy? Van-e hely atyád házában, hogy ott töltsük az éjszakát? Betuel lánya, Rebekka vagyok-e felelte. Erre a férfi meghajtotta magát, leborult az Úr előtt és mondta: Áldott legyen Uramnak, Ábrahámnak Istene, aki nem vonta meg szeretetét és hűségét uramtól, az Úr egyenesen uram testvérének házába vezetett.

Rebekkának volt egy Lábán nevű fivére. Ez bevezette Eliezert a házba, lenyergelte a tevéket, almot és takarmányt adott nekik. Aztán ételt készített számára, de ez így szólt: Nem eszem addig, míg elő nem adom megbízásomat. Miután Lábán és Betule végighallgatták, ezt mondták feleletül: Ez az Úrtól indult ki. Nézd Rebekka, rendelkezésedre áll: vedd és menj. Akkor Eliezer földrevetette magát az Úr előtt. Azután Rebekkának, annak testvérének és anyjának értékes ajándékokat adott. A következő reggelen utra kelt vele Kánaán felé és Izsák felesége lett /Ter 24./

17. ÉZSAU ELADJA ELSŐSZÜLÖTTSEGI JOGÁT

Izsáknak és Rebekkának hosszú ideig nem volt gyermeke. Imádkoztak az Úrhoz és Ő meghallgatta őket. Két fiuk született. Még születésük előtt Isten így szólt Rebekkához: Két nap van méhedben, méhedből két rész válik el: az egyik legyőzi a másikat, és az idősebb szolgálni fog a fiatalnak. Az első fiu vörösös volt, egészen olyan, mint valami szőrös ruha. Őt Ézsauinak nevezték, a másodikat Jákobnak. Egy alkalommal Jákob ételt készített. Ézsau éppen kimerülten jött haza, a mezőről. Ézsau így szólt Jákobhoz: Adj gyorsan ebből a vörösből /étel/ itt, mert nagyon kimerült vagyok. Előbb add el nékem elsőszülöttségi jogodat - válaszolta Jákob. Ézsau így szólt: Ha ugyanis meghalok, mit használ nekem az elsőszülöttségi jog? - Esküdj meg előbb - mondta Jákob. Erre megesküdött és így eladta elsőszülöttségi jogát. Rögtön ezután Isten megjelent Izsáknak és így szólt hozzá:

" Én veled leszek és megáldalak, ezt a földet ugyanis mind neked és utódaidnak adom és megtartom eskümet, amelyet atyádnak Ábrahámnak esküdtem. Utódaidat megsokasítom mint az ég csillagait és utódaidnak adom ezt a földet mind és izadékokban nyer áldást a föld minden népe /Ter 25 26/

Jákob ravaszsága /a szem állása érzékelteti/ Ézsauinak a földi dolgokhoz való szenvedélyes ragaszkodása /a lencstájból való illatot követi/ jól érzékelhetők ezen a képen.

18. JÁKOB MEGKAPARINTJA AZ ATYAI ÁLDÁST

Mikor Izsák megöregedett és szeme elhomályosult, úgyhogy nem látott, magához hívta idősebb fiát és így szólt: Látod, hogy megöregedtem, halálom napját azonban nem tudom. Vedd ezért vadász-szerszámodat, menj ki a mezőre és ejts nekem vadat. Készítsd el izletesen, ahogy szeretem, majd megesszem, hogy lelkem megáldjon, mielőtt meghalok.

Rebekka hallgatódzott, amikor Izsák fiával Ézsauval beszélt. Ézsau kiment a mezőre. Rebekka akkor így szólt fiához Jákobhoz: Fiam, menj kigyorsan a nyájhoz, és hozz onnan két szép kecskegidát. Én elkészítem atyádnak izletesen, ahogyan szereti. Te vebiszed atyádnak, hogy megegye és megáldjon, mielőtt meghal. Jákob elment, elhozta a kecskegidákat, anyja pedig elkészítette izletesen. Rebekka ezután elővette idősebb fiának Ézsauinak legjobb ruháját és ráadta fiatalabb fiára, Jákobra. A kecskegidák bőrével pedig beföldte karját és sima nyakát. Azután kezébe adta fiának az izletes ételt és a kenyeret, amit készített.

Igy ment be atyjához, aki megkérdezte: Ki vagy te? Jákob azt mondta: Ézsau vagyok, elsőszülötted. Megtettem, mit parancsoltál. Ül fel tehát, és egyéig a vadból, hogy megáldjon lelked. Izsák így szólt Jákobhoz: lépj közelebb, hogy megtapogathassalak, fiam Ézsau vagy. Jákob hangja, de a kar Ézsau karja. Nem ismerte fel, mivel karja szőrös volt, mint bátyjának.

Izsák evett és e szavakkal áldotta meg: Isten adjon neked az ég harmatából és a föld kövérségéből bizát és bort, bőségben. Népek szolgáljanak neked és a nemzetek hódoljanak előtted. Legyen átkozott, aki téged átkoz, és áldott, aki áld téged. Amikor Izsák ép befejezte Jákob áldását és Jákob kijött atyjától, bátyja Ézsau hazakerkezett a vadászatból. Ő is izletes ételt készített, bevitte atyjának és azt mondta: Ül fel atyám és egyél fiad vadászatából, hogy megáldjon a lelked. Izsák így szólt: Ki vagy te? Elsőszülötted, Ézsau vagyok - felelte. Erre Izsák felette megijedt és azt kérdezte: ki volt akkor az, aki elejtett egy vadat és behozta nekem? Én jóhiszeműen ettem belőle mielőtt jöttél volna, és megáldottam. Áldott is marad. Mikor Ézsau apja szavát meghallgatta, hangosan elkeseredve felkiáltott és azt mondta apjának: Jákob már kétszer becsapott. Elvette elsőszülöttségi jogomat és most az áldást is elvitte tőlem. Majd megkérdezte: Számomra nem tartogattál áldást atyám? Izsák e szavakkal felelt:

- Nézd, lakóhelyed messze lesz a termékeny földtől, és messze az ég harmatától. Karodból kell élned és testvérednek kell szolgálnod. De, ha rgdolódsz, lerázod igáját magadról /Ter.27./

19 JÁKOB ÁLMA AZ ÉGIG ÉRŐ LÉTRA

Ézsau ettől fogva gyűlölte Jákobot az áldás miatt, amellyel apja megáldotta. Rebekka ezt megtudta, ezért odaküldött és hivatta ifjabb fiát Jákobot és így szólt hozzá: Nézd, testvéred Ézsau bosszút forral ellened, agyon akar ütni. Kelj utra és menekülj testvéremhez, Lábánhoz. Háránba. Maradj nála egyideig, amig bátyád haragja elszállt. Jákob elbucsuzott szüleitől és utnak indult Háránba. Eljutott egy helyre, és ott maradt éjszakára, mert a nap már leszállt. Fogott egy követ és feje alá tette és lefeküldt azon a helyen aludni. Álma volt: Ime, egy létra volt a földre állítva, és a teteje az eget érte. S lám az Isten angyalai le és fel jártak rajta. Az Úr fölötté állt és így szólt: Az Úr vagyok, atyádnak Ábrahámnak Istene és Izsáknak Istene. A földet, amelyen pihensz, need és utódaidnak adom. Nemzetséged olyan lesz, mint a föld homokja s általad és utódaid által nyer áldást a föld minden népe. Nézd,